

[Wilhelm.]

er noget som helst, der for civile værnepligtige, som er udstationeret i helt civile funktioner, taler for en sådan skærpelse. Jeg kan ikke se, at ministeren har ret i sit svar til de civile værnepligtiges talsmænd, hvor han siger, at der ikke er sket nogen realitetsændring af deres retsstilling. Jeg kan slet ikke forstå, hvad ministeren kan komme med — jeg kan ikke se det i bemærkningerne til forslaget — af rimelige begrundelser for at lave så krasse indgreb over for folk, der i enhver henseende er betydningsløse for landets sikkerhed, og hvad man ellers har begrundet de mere skarpe militære betingelser med.

Arentoft (FP):

Jeg vil gerne lige have lov til at understrege, for at undgå nogen former for misforståelser og måske med speciel adresse til hr. Kurt Brauer, at der er meget, meget stor forskel på straffe- og disciplinarmidler.

Disse lovforslag beskæftiger sig med disciplinarmidler, som er de mildeste former, der overhovedet kan anvendes, påtale, ekstraarbejde og eventuelt overflytning til anden tjeneste, altså meget, meget milde former. Der er ingen grund til at lægge det op i et så højt plan.

Vi er gået ind for alle 3 ændringsforslag, og vi vil stemme ja til begge lovforslag ved tredje behandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg kan slet ikke forstå, at man kan hidse sig så voldsomt op som hr. Kurt Brauer og andre. Det, det drejer sig om, er en harmonisering. Der er ikke tale om på nogen som helst måde at følge militære strafferegler, det er civile regler, man bruger de mildeste regler overhovedet. Der er tale om en mildnelse i alle forhold, der er tale om en sikkerhed med disciplinarnavn og ankenavn, og der er tale om, at man i det hele taget har gjort reglerne så lempelige som overhovedet muligt, hvis man overhovedet skal have nogen som helst former for sanktionsmuligheder, og det mener jeg altså bare at man bør have. Jeg mener, at de skal bruges med varsomhed, men jeg mener ikke, at der på nogen måde er tale om, at man her griber ind over for almindelige rettigheder. Det er klart, at vi har konsul-

teret justitsministeriet, og det er klart, at den lovgivning, der her ligger, ikke på nogen måde er i strid med nogen som helst regler, der gælder for den enkeltes retssikkerhed.

Jeg skal kort anbefale, at man stemmer for ændringsforslag og lovforslag ved tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Man gik først til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde.

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om civilforsvaret.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til søværnslov.

(Lovforslag nr. 178. Fremsat 20/3 75. Første behandling 6/5 75. Betænkning 10/6 75).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.

(Lovforslag nr. 179. Fremsat 20/3 75. Første behandling 6/5 75. Betænkning 10/6 75).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

K. J. Mortensen (S):

Udvalget har arbejdet med de to lovforslag og må, uanset bemærkninger fra et mindretal om, at lovforslagene er forjasket erhvervslovgivning, holde fast ved, at forslagene har fået en rimelig behandling. Det er oven i købet anden gang lovforslagene er fremsat her i folketinget, og derfor har man ment, at man bør gennemføre dem.

Vi har i udvalget haft deputationer fra forskellige organisationer og også fra erhvervsorganisationerne, og ud fra de ting, der er blevet fremført, har handelsministeren med flertallet fremsat et ændringsforslag, tagende sigte på, at man ikke vil skabe øjeblikkelige vanskeligheder for den mindre skibsfart. Jeg skal på flertallets vegne indstille, at dette ændringsforslag vedtages, og at lovforslaget vedtages med ændringsforslaget fra ministeren og flertallet.

Derimod må vi afvise de af mindretallene fremsatte ændringsforslag.

Aase Olesen (RV):

De foreliggende to lovforslag har gennemgået to førstebehandlinger, nemlig i november sidste år og i maj i år. Mens forslaget om søfartsuddannelsen fra alle sider blev positivt modtaget, er der fra mange sider udtrykt betænkelighed ved sønæringslovens

påmønstringsregler. Det radikale venstre har ved begge førstebehandlinger været positivt stemt over for forslaget som helhed, men har ønsket i udvalget at se nøjere på problemerne omkring påmønstringskravene i § 19. Det er nu sket, og vi må konstatere, at handelsministeren ikke nærer noget ønske om at ændre § 19. Rederierne har haft en række, forekommer det os, saglige indvendinger, og har stillet forslag om en lempe af reglerne. Disse forslag er alle afvist af handelsministeren.

Efter udvalgsbehandlingen er det vores hovedindtryk, at rederierne i hvert fald har ret i ét synspunkt: et erhverv, som i den grad er internationalt, bør ikke af folketinget udsættes for vilkår, som er væsentligt anderledes end dem, andre landes skibsfart arbejder under. Vi ser udmærket handelsministerens og de søfarendes organisations interesse i at fremføre disse strenge påmønstringskrav, men vi finder det forkert, kun 2 år før der skal afholdes en international konference om ensartede vilkår på disse områder, at indføre så restriktive bestemmelser som dem, der her er tale om. Ministeren har over for udvalget understreget, at de foreslåede uddannelseskrav efter al sandsynlighed vil ligge over de minimumskrav, som bliver resultatet af IMCO-konferencen i 1977.

Ministerens motivering for at gennemføre forslaget netop nu har været, at man nu har arbejdet med forslaget i 2 år, og at man så må se at blive færdig. Det finder vi ikke er en helt tilfredsstillende begrundelse. Vi ser gerne forslaget om søfartsuddannelsen gennemført som et tilbud, men foreslår, at § 19 udgår af sønæringsloven, og at loven derefter tages op til revision, når de internationale regler er kendt.

Vi er klar over, at der med fjernelse af § 19 skal ske en række følgeændringer i lovteksten. Når disse ikke foreligger ved andenbehandlingen, skyldes det det tidspres, erhvervsudvalget har arbejdet under. Endnu den 6. juni om morgenen var det vist en udbredt opfattelse i udvalget, at der ikke skulle skrives betænkning over disse lovforslag, i hvert fald var det ikke sat på dagsordenen.

Jeg har den opfattelse, at venstre ikke ønskede dette forslag vedtaget — det fremgik temmelig klart af begge førstebehand-

[Aase Olesen.]

linger — men jeg kan forstå, at partiet venstre nu er tilfreds blot med en udskydelse af lovene til den 1. april 1977 for den mindre skibsfart.

Stadig med henvisning til det rimelige i at afvente den kommende internationale konference, vil vi undlade at stemme om ministerens ændringsforslag, mens vi stemmer imod de af fremskridtspartiet fremsatte ændringsforslag.

Glensgård (FP):

Nu plejer fru Aase Olesen og jeg jo ikke at være enige i erhvervspørgsmål, så derfor er det lige ved at være lidt beklageligt, at jeg skal give fru Aase Olesen ret i fru Aase Olesens bemærkninger om den udvalgsbehandling, der er foregået her.

Det er korrekt, at lovforslaget har været til førstebehandling to gange, og at det delvis har været udvalgsbehandlet. Men det er også lige så sikkert, at det kom meget overraskende for erhvervsudvalget, at vi skulle afgive betænkning over dette lovforslag.

Fremskridtspartiet går gerne ind i en saglig debat omkring disse to lovforslag, men vi mener ikke, det er forsvarligt, at vi nu jasker dem igennem her inden for de sidste dage. Vi mener, det må være ganske rimeligt, at ministeren accepterer — der er for øvrigt heller ikke noget andet, der viser, at der er noget, der haster så meget — at en stor del, desværre ikke et flertal, i folketinget ikke kan medvirke til lovforslaget fordi vi skal haste det igennem. Det er da muligt, at også fremskridtspartiet ville medvirke til lovforslagets gennemførelse, såfremt vi havde haft tid til at få det virkelig grundigt udvalgsbehandlet.

Når fru Aase Olesen siger, at hun eller det radikale venstre ikke kan medvirke til ministerens ændringsforslag, ja, så må jeg egentlig indrømme, at det forstår jeg ikke. Hvis man tænker sig, at der kunne skabes et flertal — og det er jo skabt — for ministerens ændringsforslag, så undgår vi i hvert tilfælde indtil 1977 en kaotisk tilstand for småskibsfarten under 400 t. Derfor begriber jeg egentlig ikke, at det radikale venstre ikke kan stemme for ministerens ændringsforslag.

Fremskridtspartiet finder i hvert tilfælde, da der nu åbenbart er fundet denne koalition venstre og socialdemokratiet imellem, at det er en forbedring af lovforslaget. Det er ikke nok, det er jeg enig med fru Aase Olesen i, at tage § 19 ud. Vi har også taget en enkelt paragraf ud, jeg er lige ved at sige som rent sporadisk fægtning, vi har nemlig taget § 28 ud, hvor vi nu ad denne vej får en, skal vi sige indsnigen af den erhvervsfaglige grunduddannelse. Vi har kun ønsket at markere det med et enkelt ændringsforslag. Vi kunne ligesom fru Aase Olesen have stillet et hav af ændringsforslag til dette lovforslag, men da koalitionen åbenbart er kommet i stand i ellefte time mellem socialdemokratiet og venstre, må vi anerkende, at man nu ønsker at trumfe dette lovforslag igennem.

Fremskridtspartiet kan stemme for de ændringsforslag, som foreligger, til lovforslag nr. 178 og 179.

Til slut vil jeg endnu en gang gerne sige til ministeren, som ministeren har sagt det flere gange, at når det angår erhvervslovgivning, er det altid rarest, at der er så mange, der står bag lovgivningen som overhovedet muligt.

Når fremskridtspartiet ved tredje behandling vil stemme imod lovforslaget, så er det ikke udtryk for, at vi ikke mener, denne lov kunne tåle en revision, men det er udtryk for, at ministeren trumfer dette lovforslag igennem på ganske få dage. Det er jo ikke ministeren ubekendt, at der har været forskellige organisationer i deputation, som har ment, at man skulle have dette lovforslag igennem. Der har også været en enkelt af de to deputationer, som har ment, at der lå et godt sigte i lovforslaget, men at man ikke bare umiddelbart skulle køre det igennem, som det lå.

Som sagt: fremskridtspartiet vil gerne medvirke til en revision, men jeg vil endnu en gang bede handelsministeren om at vente med gennemførelsen, selv om det jo nok er utopisk at tro, at handelsministeren vil acceptere, at fremskridtspartiet kunne stemme for denne erhvervslov, i hvert tilfælde utopisk at handelsministeren skulle acceptere at vente indtil næste samling med den. Der er jo ikke noget, som indicerer, at lovforslaget absolut skal igennem, før folketinget tager hjem på sommerferie.

Ninn-Hansen (KF):

Hvis vi ikke havde spildt så unødvendig megen tid på dagsordensraseriet tidligere på dagen, så ville jeg egentlig gerne have læst lidt op af skibsfartsberetningen for 1974-75 udsendt af Rederiforeningen, fordi den fortæller en hel del om et stort, dansk erhverv i en vanskelig situation — en situation, som det ikke selv har fremkaldt, men som er fremkaldt af de internationale forhold, hvorunder dansk skibsfart nu engang må virke. Men jeg skal afstå fra det.

Jeg havde blot fundet, at handelsministeren og flertallet her i salen havde gjort noget rigtigt, hvis man havde afstået fra gennemførelsen af dette forslag, havde afholdt det møde, som der er tale om, på Marienborg med skibsfartens repræsentanter og erhvervsudvalget, for i den korte udvalgsbehandling, som vi har haft, synes jeg nok, vi har fået noget at vide om de store vanskeligheder, skibsfarten har, og hvorledes vi bør forholde os, så vi ikke giver skibsfarten større vanskeligheder.

Jeg håber og forventer, at denne drøftelse bliver til noget, men ville selvfølgelig have foretrukket, at man ikke forinden gennemførte en lovgivning, der gør omkostningerne, vanskelighederne, større for skibsfarten.

Jeg skal ikke gå i detaljer med lovforslaget. Fru Aase Olesen har omtalt det ændringsforslag, som det radikale venstre og det konservative folkeparti stiller i fællesskab, og det er selvfølgelig hovedsagen her. Jeg vil sige til hr. Glensgård, at vi lader de andre småting ligge, for hovedsagen er jo ikke, om man skal forøge uddannelsen, for det mener alle at vi skal, men om vi skal bevare en eksklusivbestemmelse. Det er den, som det radikale venstre og det konservative folkeparti foreslår at vi fjerner.

Vi håber selvfølgelig på, at mange vil tilslutte sig den opfattelse, at man ikke skal belaste skibsfarten med en sådan eksklusivbestemmelse, der forringer dette store valutagivende erhvervs konkurrenceevne, men hvis flertallet opretholdes, så er det ikke vort ønske at medvirke til gennemførelsen af sønæringsloven. Så vil vi stemme imod den, mens vi kan stemme for lovforslaget om søfartsuddannelsen.

Foruden de ting, jeg har nævnt, er der jo problemer, der har at gøre med en lovgivning, der tidligere har været omtalt i dag,

nemlig lovgivningen om kollektive overenskomster, hvor jeg ikke kan se andet, end at en ændring af mandskabskategorier betyder en risiko for, at man modsat det, der var fastslået i loven om kollektive overenskomster, kan tage overenskomstsspørgsmål op. Man har med ændringsforslaget, som et flertal har stillet, udelukket det for nogle grupper vedkommende, men det er ikke sket for alle. Det beklager jeg, for det kan let medføre en situation, som jeg synes er særlig ubehagelig, at nogle grupper af dem, der virker på de danske skibe, på grund af denne lovændring, som et flertal medvirkede til, kan rejse nye lønkrav, mens andre grupper, styrmænd, maskinmestre osv., må blive stående. Det synes jeg ikke kan og bør være meningen med lovgivningsarbejdet, at man på den måde griber ind.

Jeg havde, ligesom andre har sagt, håbet, at man kan opretholde det flertal, der ved de to førstebehandlinger af lovforslaget syntes at være til stede imod sønæringslovens eksklusivbestemmelser. Der skete ændringer. Det mener jeg for så vidt ikke man kan bebrejde ministeren. Efter ministerens tankegang, så er det vel ikke mærkeligt, at han tager det flertal, han kan få. Han har altså fået sit flertal; det er det, jeg beklager.

Ømann (SF):

Jeg føler egentlig trang til at takke handelsministeren for, at han i denne forvirrede lovgivningstid har formået at få disse lovforslag igennem til denne behandling, vi har i dag. Det er en lovgivning, der længe er ønsket af søfartsorganisationerne; det er en lovgivning, som på længere sigt vil gavne rederne, og derfor har vi da heller ikke hørt øredøvende protester imod denne lovgivning.

Jeg er meget ked af den forringelse, der er sket i form af, at vi pludselig sejler dæksdreng, jungmænd og letmatroser på de mindre skibe agterud. Jeg synes ikke, argumentationen for at gøre det er rigtig. Det står i betænkningen, at man skal tænke på denne del af skibsfartserhvervets vanskelige vilkår, men jeg synes ikke, det er en rigtig måde at støtte erhvervet på ved at efterlade en bestemt gruppe af lønmodtagere.

Jeg kan slet ikke godtage den argumentation, som siger: når man nu laver en omnormering af stillingerne, ja, så er det et brud på overenskomsterne. Vel er det da ej.

[Mann.]

Med en højere charge følger også højere ansvar, og det skal selvfølgelig aflønnes, og i det lange løb betyder det noget til gavn for skibsfarten.

Vi går ind for begge forslagene, men må naturligvis stemme imod det forringende ændringsforslag om bemanningen af de mindre skibe og imod de af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Kaj Hansen (DKP):

Det er mit indtryk, at der er gjort mange forsøg på at få udskudt denne lovgivning for at prøve at forhindre, at disse to lovforslag blev gennemført i denne folketings-samling. Jeg kan udtrykke min tilfredshed med, at disse bestræbelser ikke er lykkedes.

Når hr. Glensgård siger, at her er tale om et stykke lovsjusk med en hastig fart, så er det rigtigt, at der er perioder her i folketinget, hvor love sjaskes igennem. Det skete i løbet af nogle døgn i foråret, da man gennemførte et indgreb over for arbejdsmarkedets parter. Det er også sket ved andre lejligheder, men det er bare en frase, hr. Glensgård kommer med, netop hvad angår disse lovforslag. Forslaget til søneringslov blev fremsat i folketinget den 20. marts, og fra den dag var det offentligt tilgængeligt, og enhver, der interesserede sig for det, kunne sætte sig ind i det og fremkomme med sine bemærkninger og synspunkter.

Lovforslaget var til første behandling her i folketinget den 6. maj. Det er 1½ måned siden, hr. Glensgård, og jeg vil sige, at hvis der var samme tid til at gennemføre alle lovforslag her i folketinget, som der har været med søneringsloven, så var der egentlig ikke tale om lovjaskeri.

Mit parti går ind for de to lovforslag og vil stemme for dem, men vi må afvise de ændringsforslag, der er stillet, fordi alle ændringsforslagene forringer de lovforslag, der er fremsat. Det er karakteristisk, at det ændringsforslag, der er fremsat af det radikale venstre og det konservative folkeparti, simpelt hen vil udskyde den meget vigtige paragraf 19, som faktisk har den allerstørste betydning.

Jeg må også beklage, at det er gået sådan, at handelsministeren sammen med et flertal har måttet fremsætte et ændringsforslag, som ikke fjerner § 19, men som i virkelig-

heden udsætter ikrafttræden af de vigtigste bestemmelser til 1. april 1977 ved overenskomstperiodens udløb.

Vi må anholde den bemærkning, der er kommet om, at dette skulle kunne medføre nye lønkrav. Det gør det ikke i den forstand, for det, det drejer sig om, kan være, at folk rykker op i en højere charge og der sker omnormering på skibene, ligesom det sker i det private erhvervsliv, og at en mand får mere betroet arbejde og får mere i løn, det har man aldrig forstået skulle ligestilles med lønkrav.

Jeg kan anbefale de to lovforslag, som de ligger, til vedtagelse uden ændringsforslag og opfordrer til at stemme imod ændringsforslagene.

Sigsgaard (VS):

Også jeg kan anbefale forslagene og vil også opfordre til, at man stemmer imod ændringsforslagene.

Jeg skal lige gøre en bemærkning i anledning af, at man taler så meget om lovjaskeri i forbindelse med denne sag. Medlemmerne eller de af medlemmerne, der har været ude at kigge i meddelelsescentralen, vil have fundet et lovforslag, hvorefter der skal bevilges et tilskud til visse kapitalejere på 100 mill. kr., et lovforslag, som er fremsat i dag, og som skal færdigbehandles inden fredag. Jeg tør vædde på, at det bliver vedtaget — og det uden ret mange diskussioner om lovjaskeri. Men i denne sag, hvor man altså har haft et par måneders tid, tales der om lovjaskeri.

Hr. Ninn-Hansen havde læst skibsfartsberetningen, og den havde gjort et dybt indtryk på ham. Han havde forstået, at det var et erhverv, der var ude i store vanskeligheder. Jeg har også læst skibsfartsberetningen. Den har også gjort et dybt indtryk på mig. Antallet af skibe, der går over under bekvemmelighedsflag, accelererer med meget stor hast og har gjort det igennem de sidste par år, så erhvervet har tilsyneladende nogle veje ud af vanskelighederne — lidt for lette veje ud af vanskelighederne.

Wichmann Madsen (V):

Jeg vil gerne på venstres vegne anbefale, at man stemmer for begge disse lovforslag, betinget af at man også stemmer for de af flertallet tiltrådte ændringsforslag. Med den

[Wichmann Madsen.]

forsikring, der ligger deri, mener venstre, at vi trygt kan gå ind for forslaget.

Påstanden om, at det er jasket igennem, forekommer mig noget mærkelig. Vi har haft mange og lange forhandlinger om det, og vi har haft samråd, og under samrådet, som jeg ikke ved om hr. Ninn-Hansen deltog i, har ministeren forsikret os om, at loven ikke medfører noget indgreb i de bestående overenskomster, så også den frygt kan vi borttage.

Venstre anbefaler altså, at vi stemmer for de af flertallet tiltrådte ændringsforslag og for begge lovforslagene og imod de øvrige ændringsforslag.

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Jeg skal ganske kort takke for den behandling, disse to lovforslag har fået. Jeg sagde i forbindelse med førstebehandlingen, at jeg følte, vi skyldte søfarten at gennemføre disse love, der havde været på bedding overordentlig længe, og jeg er glad for, at der synes at være konstateret et flertal for deres gennemførelse.

Jeg skal først og fremmest understrege, at uenigheden koncentrerer sig om sønæringsloven. Der er ingen væsentlig uenighed om, at den søfartsuddannelse, vi påtænker, bør være af så høj en karat, at den fuldt ud kan måle sig med den faglige uddannelse, man ønsker at give unge, der befinder sig på landjorden.

Jeg forstår godt fru Aase Olesens betragtninger om IMCO-konferencen. Jeg har prøvet at sige i drøftelserne med erhvervsudvalget, at det er min opfattelse, at Danmark som en i forhold til dets størrelse meget betydende søfartsnation altid har bestræbt sig på at ligge et stykke forud for de minimumsregler, den samlede verden ønskede at gennemføre, og det mener jeg vi fortsat bør gøre.

Jeg vil gerne understrege, når man rejser forslag om en fjernelse af § 19, at en total fjernelse af § 19 havde betydet en meget kraftig forsinkelse af denne lovs sigte, hvorimod jeg altså har søgt at imødekomme de holdninger, der har været omkring den mindre skibsfarts særlige vanskeligheder og særlige bemandingsforhold ved det ændringsforslag, et flertal har tilsluttet sig om at ud-

skyde § 19s ikrafttræden til 1. april 1977, for så vidt angår skibe på 400 brt og derunder.

Jeg skal helt overlade hr. Glensgårds betragtninger om arbejdet i udvalget til udvalget og dets medlemmer, men jeg vil godt sige, at set i forhold til de søfarende, set i forhold til søfartsvirksomhederne er dette lovforslag bestemt ikke jasket igennem. Det var i midten af 1973 færdigbehandlet med samtlige søfarendes organisationer og samtlige rederorganisationer og dem bekendt praktisk talt i den form, hvori det nu søges gennemført.

Jeg er ikke uenig med hr. Ninn-Hansen i, at søfartserhvervet er et erhverv, der ikke befinder sig i en alt for let situation i dag, og som meget vel kan komme i vanskeligere situationer i fremtiden. Jeg er enig i, at vi skylder hinanden at drøfte skibsfartens problemer, men jeg har hele tiden forstået det, ikke som et ønske om at drøfte en konkret lovgivning, men som et ønske om at drøfte de fremtidige skibsfartsproblemer med både de søfarende og rederierhvervet.

Jeg skal til hr. Wichmann Madsen kun udtrykke min glæde over, at også partiet venstre, der var stærkt impliceret i forberedelsen af en lovgivning af den karakter, som lovforslagene nu har fået, støtter dem, og jeg må i al almindelighed udtrykke min glæde over, at en lovgivning, som de søførende har ventet på i flere år, og som det er min opfattelse på det længere sigt er til gavn for det danske søfartserhverv, nu formentlig kan gennemføres.

K. J. Mortensen (S):

Når hr. Ninn-Hansen siger, at skibsfartens beretning har gjort et dybt indtryk på ham, så må jeg også sige, at det gjorde et dybt indtryk på mig i udvalget, at en hel del af de deputationer, der mødte frem fra de forskellige organisationer — også, er jeg lige ved at sige, Rederiforeningen og Skibsførerforeningen — lagde vægt på, at der blev gennemført faste regler om uddannelse osv. Det tror jeg man skal lægge lige så stor vægt på som på beretningen fra skibsfarten. Vi er klar over, at skibsfarten har haft store vanskeligheder. Hr. Ninn-Hansen har fået en accept på, at erhvervsudvalget kører videre med skibsfartens pro-

[K. J. Mortensen.]

blemer, og har fået tilsagn fra ministeren om et møde i sommerens løb, hvor vi kan drøfte hele problematikken.

Fru Aase Olesen sagde, det kom som et chok, at der blev afgivet en betænkning. Jeg tror dog alligevel, fru Aase Olesen har bidt mærke i, at jeg gentagne gange under behandlingen af lovforslaget har sagt, at jeg håbede på at få et flertal for at gennemføre dette forslag, og at jeg ville stræbe henimod det, og hvis det ikke lykkedes at blive færdig på grund af tidspresset, ønskede jeg at køre videre i sommerens løb i udvalget, således at man kunne gøre klar til en betænkning til eventuel gennemførelse i en eventuel efterårssamling, eller sådan at lovforslaget kunne genfremsættes og vedtages uden behandlinger umiddelbart i den nye samling. Så det kan ikke være kommet som en overraskelse, at der er afgivet betænkning i det øjeblik, der var skabt flertal for forslaget.

Med hensyn til, at det var i ellefte time, aftalen kom mellem et par partier, som gav et flertal for forslaget, så tror jeg, vi skal lade hr. Glensgård stå med den udtalelse. Det er den slags ting, der almindeligvis opstår, at man på et eller andet tidspunkt erkender nødvendigheden af et lovforslags gennemførelse, og dette er sket her.

Jeg skal stadig væk anbefale forslaget med de af ministeren stillede og af et flertal i udvalget tiltrådte ændringsforslag.

Glensgård (FP):

Jeg tager det sandelig ikke som noget negativt, at mine bemærkninger får lov til at stå for min egen regning. Jeg ville være mere ked af det, hvis de kom til at stå for hr. K. J. Mortensens regning.

Hr. Kaj Hansen husker sikkert, at fremskridtspartiet var meget utilfreds med den måde, vi greb ind i overenskomstforhandlingerne på. Vi var så utilfredse, at vi sagde, vi burde have 14 dage til at forsøge at gøre det lidt bedre, men det synspunkt stod vi forholdsvis alene med, vi fik heller ikke støtte fra kommunisternes side. Det er helt givet, at vi greb ind og gennemførte noget i weekenden den 8.-9. marts. Men jeg kan ikke erkende, at vi nu skulle have haft virkelig god tid til at behandle et lovforslag, som

blev sat til første behandling den 6. maj, og hvis behandling blev afsluttet for godt og vel en uge siden. Vi har altså haft ca. 1 måned til at behandle dette forslag i erhvervsudvalget. Det er rigtigt, som hr. K. J. Mortensen siger, at hvis vi ikke kunne blive færdig med det til sommerferien, så skulle vi arbejde med det i sommerens løb og eventuelt afgive en betænkning til et efterårsmøde i folketinget eller i hvert fald tilendebringe behandlingen, så vi kunne gå til behandling af det umiddelbart i den første del af den nye samling. Det var fremskridtspartiet ganske tilfreds med, og vi er da også villige til at behandle dette lovforslag i sommerens løb. Det, vi er utilfredse med, er, at vi jasker det igennem nu sammen med en hel del andre erhvervslovforslag, for vi mener ikke, vi har haft mulighed for at behandle det til bunds.

Hr. Sigsgaard kom med nogle lidt mærkeværdige betragtninger, nemlig noget om, at vi måtte da være klar over, at der var så og så mange skibe, som var gået over til bekvemmelighedsflag, og det stod nok ikke så ringe til endda. Jeg tror, hr. Sigsgaard har misforstået det med bekvemmelighedsflag. Det, der sker, er, at når denne lov er gennemført med hr. Sigsgaards stemme, så vil der være en hel del skibe, som overgår til bekvemmelighedsflag. Derfor er det en lidt mærkværdig begrundelse, hr. Sigsgaard har for nu at gå ind i debatten omkring skibsindustriens økonomiske problemer. Det er helt oplagt, at med denne lov vil vi sluse en stor del af i hvert tilfælde den mindre skibsfart over under bekvemmelighedsflag, lige så vel som vi med loven om visse miljøinvesteringer med hensyn til skibene i Østersøen vil få en del skibe til at overgå til bekvemmelighedsflag. Alle disse ting, siger hr. Sigsgaard, ser vi bort fra; det, vi skal stoppe, er muligheden for at overgå til bekvemmelighedsflag. At vi fra folketinget pålægger denne industri en hel del ganske urimelige økonomiske forhold, det accepterer vi fuldt ud, men vi giver dem bare ikke ret til at flytte over til et flag, som de reelt skal konkurrere med.

Det er helt givet, at der er mange flere ting, som skal debatteres, og jeg håber da, at handelsministeren i det møde, vi får engang i løbet af sensommeren, også vil tage

[Glensgård.]

ideen op om, at vi måske skulle til at gøre lidt ved vores registreringsafgifter i forbindelse med denne skibsindustri.

Ministerens bemærkninger om vores udvalgsarbejde forstår jeg således, at ministeren er tilfreds med hr. K. J. Mortensens bemærkninger, men det er jo helt givet, det ved ministeren udmærket godt, at der var ikke et flertal i udvalget dagen før betænkningssafgivelsen for at gennemføre disse love. Det kom i den ellefte time, og det kom som et chok, i hvert tilfælde for os andre, og jeg tror også for ministeren.

Ninn-Hansen (KF):

Såvel ministeren som udvalgets formand gav udtryk for forståelse for de vanskeligheder, skibsfarten har, og jeg takker for det tilsagn, der blev givet om, at man tager fat på disse meget væsentlige problemer. Forhåbentlig får det en god virkning for den fremtidige lovgivning i forbindelse med skibsfarten.

Jeg skal blot sige til hr. Wichmann Madsen: jo, jeg var til stede i det pågældende samråd, og jeg ser da meget gerne, hvis ministeren — men så bør det ske her fra talerstolen — kan forsikre, at der ikke herefter kan tages overenskomstsspørgsmål op. Vi ved jo, at Sømandsforbundet har meddelt, at de vil rejse krav, hvis der sker disse ændringer af mandskabskategorierne. Nu er det klart, at man ikke kan gøre det for mandskabet på de mindre skibe, og det er da muligt, at det også er udelukket for de øvrige, men jeg synes, det er rigtigt at få det at vide af ministeren. Jeg må altså ulejlige ministeren herop igen. Betyder dette ændringsforslag, at der ikke efter vedtagelsen af denne lovgivning kan rejses noget som helst overenskomstkrav på grundlag af de lovændringer, der finder sted?

Jeg skal blot til sidst sige — det er navnlig til hr. K. J. Mortensen — at der er ingen uenighed imellem os vedrørende ønsket om forbedrede uddannelseskrav. Det, det hele drejer sig om, er, om man skal bebyrde skibsfarten med en eksklusivbestemmelse, sådan at skibsfarten i Danmark bliver stillet ringere end de landes skibsfart, vi skal konkurrere med.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Til hr. Ninn-Hansen blot dette, at hr. Ninn-Hansen er vidende om, at jeg har afgivet et meget udførligt svar til erhvervsudvalget om netop dette spørgsmål — et svar, som hr. Ninn-Hansen er i besiddelse af. Jeg mener ikke, at dette svar kan mistydes på nogen måde, og jeg skal blot tilføje, at det ændringsforslag, der nu er indgået, ikke på nogen måde rokker ved dette svars indhold. Når ændringen berører skibene under 400 brt, er det motiveret i, at der meget nemt kan komme til at ske en ændring i sammensætningen af bemanningen, og det giver nogle problemer, som ikke eksisterer i det omfang, slet ikke i det omfang, i nogen andre skibsstørrelser.

Må jeg sige til hr. Glensgård, at jeg deler ikke hans betragtninger om de skibe, der på grund af denne lovgivning agter at overgå til bekvemmelighedsflag, og min replik om udvalgets arbejde var udelukkende en replik om, at mit kendskab til udvalgsarbejde får mig til at mene, at som tilkaldt har jeg fået de samme spørgsmål i det samme omfang, og de er besvaret i det samme omfang som i ethvert normalt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Handelsministeren har utvivlsomt ligesom jeg bemærket hr. Wichmann Madsens udtalelser. Hr. Wichmann Madsen sagde, at handelsministeren i udvalget havde sagt, at der ikke kunne rejses noget overenskomstkrav, når man havde gennemført denne lovændring. Nu siger handelsministeren, at det kan ikke ske i det omfang, som det kan for de mindre skibe. Det er ikke noget klart svar. Enten må den ene eller den anden have ret. Hr. Wichmann Madsen siger altså, at der slet ikke kan rejses krav, mens handelsministeren siger, det kan ikke ske i samme omfang, som det kunne tidligere. Nej, det kan det selvfølgelig ikke, når man gennemfører et ændringsforslag, der går på dette. Men det, jeg bad om, var ikke så meget en henvisning til tidligere meddelelser som en klar udtalelse fra denne talerstol.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Hr. Ninn-Hansen ved, at dette problem

[Handelsministeren.]

er et meget kompliceret problem, at det er besvaret meget udførligt. Jeg føler mig aldeles overbevist om — ellers må jeg bede hr. Wichmann Madsen reagere — at det, hr. Wichmann Madsen henviste til, var mit skriftlige svar til erhvervsudvalget, og dette svar fastholder jeg i ét og alt.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Vi står jo og taler med hr. Wichmann Madsen, og det er selvfølgelig meget interessant. Det er vel i og for sig derfra, udtalelser skal komme. Jeg forstod på hr. Wichmann Madsen, at man kunne nu stemme for lovforslaget under henvisning til et tilsagn, ikke skriftligt, men i samrådet — der blev endda spurgt, om jeg var til stede, hvad jeg altså var — et tilsagn, handelsministeren havde givet om, at nu var lovforslaget ændret på en sådan måde, at der ikke kunne rejses overenskomstkrav. Jeg forstod, at det var på det grundlag, venstre kunne stemme for det, og det er bare det, jeg prøver på at få opklaret, for jeg vil da gerne sikre, at venstre ikke kommer til at stemme forkert.

Wichmann Madsen (V):

Jeg er da glad ved, at hr. Ninn-Hansen er bekymret for os. Skulle vi stemme forkert, så er det med åbne øjne i hvert tilfælde. Vi kan tydeligt huske de tilsagn, der er kommet fra handelsministeren, og det er netop grundlaget for det ændringsforslag, der er fremsat her, der bevirker, at vi trygt kan gå ind for forslaget, idet det oprindelige forslag for den mindre skibsfart efter det, vi fik oplyst i udvalgsarbejdet, kunne have medført overenskomstforhandlinger eller krav om højere lønninger, hvis det var indført for den mindre skibsfart.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til sønæringslov.

§§ 1-18

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes ved, at § 19 vedtoges med 103 stemmer mod 38.

§§ 20-27

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes ved, at § 28

vedtoges med 113 stemmer mod 29.

§§ 29-43

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges med 110 stemmer mod 17; 16 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4, § 44 med de foretagne ændringer og §§ 45-50 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.

Ændringsforslaget forkastedes uden afstemning.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder.

(Lovforslag nr. 168. Fremsat 19/3 75. Første behandling 16/4 75. Betænkning 10/6 75).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder.

(Lovforslag nr. 169. Fremsat 19/3 75. Første behandling 16/4 75. Betænkning 10/6 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen (S):

Der er under behandlingen af disse to lovforslag kun gjort få bemærkninger til lovforslag nr. 169 om statsgaranti for driftslån. Jeg beklager, at venstre, konservative og fremskridtspartiet ikke kan stemme for lovforslaget. Jeg synes, det følger sig smukt ind i helheden af de erhvervsfremmende forslag, det ellers er lykkedes at få igennem tinget.

Jeg kunne kun have ønsket mig, at man måske netop med lovforslag nr. 169 om statsgaranti for driftslån var gået noget videre, således at man havde kunnet hjælpe også unge virksomheder, der har brugt deres kapital til investering i virksomheden og derfor måske har manglet driftskapital, således at de ikke alene havde været bundet til virksomheder, der skulle omstille til ny produktion eller nye markeder.

Men jeg ser jo i dag i Børsen, at handelsministeren indkalder erhvervene til et møde

her i efteråret. Jeg vil gerne have lov at sige, at jeg håber, man under disse forhandlinger, som jeg anser for meget vigtige og meget afgørende for hele vores erhvervslovgivning, også kan drøfte et sådant problem. Jeg tror i det hele taget, det er fornuftigt, at man på denne måde inddrager erhvervene i lovgivningsarbejdet på et meget tidligt tidspunkt.

Jeg skal altså anbefale lovforslag nr. 169 og derefter sige nogle ganske få ord om lovforslag nr. 168, som jo er det, der har været det alvorlige problem under udvalgsarbejdet i erhvervsudvalget, nemlig forslaget om den såkaldte bistandsfond.

Det har jo været draget i tvivl, om der ville være behov for denne fond. Jeg synes derfor, det er værd at nævne de oplysninger, vi har fået om, at i tiden fra 1. januar 1974 til 31. marts 1975 er ikke mindre end 539 aktieselskaber med en aktiekapital på i alt 138 mill. kr., der er i insolvens, likvideret. Det er naturligvis selskaber af meget forskellig art, men det viser dog noget om, at det alligevel er en lovgivning, som der måske kunne være behov for at få gennemført, og som måske kunne føjes ind i den helhed, der igen kunne skabe noget mere beskæftigelse i det danske samfund.

Jeg er naturligvis ikke særlig begejstret for, at beløbet på 200 mill. kr. foreslås nedsat. På den anden side vil man anvende de 100 mill. kr. af de oprindelige 200 mill. kr. til forureningsbekæmpende foranstaltninger inden for industrien, og jeg må erkende, at det også er et formål, som det er værd at støtte, og som der vil være — tror jeg — en betydelig beskæftigelse i ret omgående, og derfor er det acceptabelt.

Når forslaget nu bliver ændret efter afstemningerne, således at fonden ledes af Finansieringsinstituttet for Håndværk og Industri, tror jeg megen tvivl hos banker og sparekasser og hos erhvervskredse må være fjernet, idet man vil sige, at netop i dette organ med de mange års erfaringer, som finansieringsinstituttet har, er der den fornødne erfaring og ekspertise med hensyn til finansiering, inden disse lån eventuelt gives.

Må jeg sluttelig have lov at sige, at jeg beklager også her, at vi ikke har fået de tre partier venstre, konservative og fremskridtspartiet med. Jeg håber, at det senere